ePublishing
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 16 (2009)

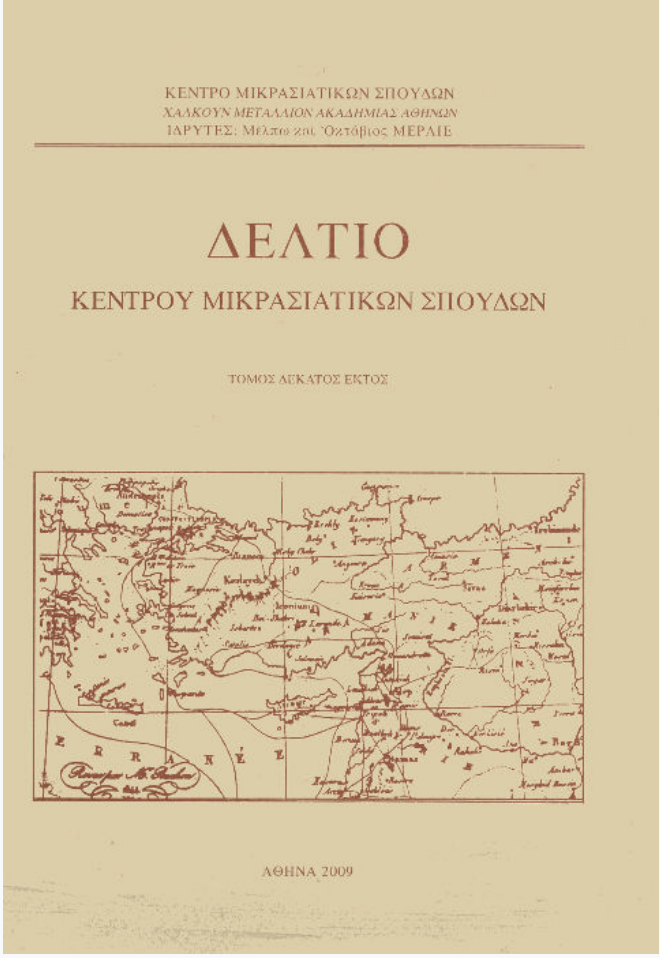

Εργογραφία Οδυσσέα Λαμψίδη 1935-2006

Αριάδνη Ραζή

doi: 10.12681/deltiokms.6

Copyright © 2015, Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Άδεια χρήσης Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0.

Βιβλιογραφική αναφορά:

Ραζή Α. (2009). Εργογραφία Οδυσσέα Λαμψίδη 1935-2006. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, *16*, 81–105. https://doi.org/10.12681/deltiokms.6

https://epublishing.ekt.gr | **e-Εκδότης:** ΕΚΤ | **Πρόσβαση:** 12/10/2024 07:42:23

ΑΡΙΑΔΝΗ ΡΑΖΗ

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ ΟΔΥΣΣΕΑ ΛΑΜΨΙΔΗ 1935 - 2006*

Συντομογραφίες

ΑΕΚΔ *Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου*
Αθ *Ἀθηνᾶ*
AB *Analecta Bollandiana*
ASt *Anatolian Studies*
ΑΠ *Ἀρχεῖον Πόντου*
Βησσαρίωνος «εἰς Τραπεζοῦντα»: Ὀδ. Λαμψίδης, «Ὁ "εἰς Τραπεζοῦντα" λόγος τοῦ Βησσαρίωνος» (κριτικὴ ἔκδοσις), *ΑΠ* 39 (1984), σσ. 3-75
BK *Bedi Kartlisa. Revue de Kartvélologie* (Παρίσι)
BSt *Balkan Studies*
Βυζκ *Βυζαντιακά*
Βυζ *Βυζαντινά*
Byz *Byzantion*
BZ *Byzantinische Zeitschrift*
ΔΚΜ Ὀδ. Λαμψίδης, *Δημοσιεύματα περὶ τὴν Χρονικὴν Σύνοψιν Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ* (Ἀθῆναι 1980)

---

* Ἡ ἐργογραφία τοῦ Ὀδυσσέα Λαμψίδη (8.4.1917-12.7.2006) ἀναπαράγει σχεδὸν ἐκείνην ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ τεῦχος *Πανηγυρικοὶ Λόγοι*, ἀρ. 52 τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων (*Ἀναγόρευση τοῦ βυζαντινολόγου Ὀδυσσέα Λαμψίδη σὲ ἐπίτιμο διδάκτορα τῶν Τμημάτων Φιλολογίας καὶ Ἱστορίας-Ἀρχαιολογίας στὶς 20 Μαΐου 1998*), συμπληρωμένη μὲ ὅσες ἐργασίες πρόλαβε νὰ ὁλοκληρώσει ὁ Ὀδυσσέας Λαμψίδης μέχρι τὸν θάνατό του. Κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ἴδιου δὲν περιλαμβάνονται βραχύτερες ἐργασίες καὶ κείμενα χωρὶς ἄμεσο ἐρευνητικὸ χαρακτήρα.

ΔΚΜΣ *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν*
ΔΠ Ὀδ. Λαμψίδης, *Δημοσιεύματα περὶ τὸν Ἑλληνικὸν Πόντον καὶ τοὺς Ἕλληνας Ποντίους* (Ἀθῆναι 1982)
ΕΕΒΣ *Ἐπετηρὶς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν*
Ελλ *Ἑλληνικά*
Θεολ *Θεολογία*
ΙΕΕ *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*
Janssens, *Trébizonde*: Émile Janssens, *Trébizonde en Colchide* (Bruxelles 1969)
JÖB *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik*
Λαογρ *Λαογραφία*
ΛΣπ *Λακωνικαὶ Σπουδαί*
Μητροπ. Χρύσανθος, «Ἐκκλησία»: Μητροπολίτης Χρύσανθος, «Ἡ Ἐκκλησία Τραπεζοῦντος», *Ἀρχεῖον Πόντου* 4-5 (1933)
ΝΑθ *Νέον Ἀθήναιον*
ΝΕστ *Νέα Ἑστία*
ΟΞεν *Ὁ Ξενιτέας*
Πλ *Πλάτων*
ΠΦ *Ποντιακὰ Φύλλα*
ΤΑθ *Τὰ Ἀθηναϊκά*
REB *Revue des Études Byzantines*
RSBS *Rivista di Studi Bizantini e Slavi*

Α. ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΝΤΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΝΤΙΟΥΣ

Ι. *Σὲ περιοδικά*

«Zu Bessarions Lobrede auf Trapezunt», *BZ* 35 (1935), σσ. 15-17 [*ΔΠ* 9-11].
«Sprachliches zu den Vazelonos-Urkunden», *BZ* 35 (1935), σσ. 18-19 [*ΔΠ* 15-16].
«Ποντικόκαστρον - Λεοντόκαστρον», *Ἑλλ* 8 (1935), σ. 353 [*ΔΠ* 25].
«Alexis II Empereur de Trébisonde (1297-1330) et l'Église de Rome», *BZ* 36 (1936), σσ. 327-329 [*ΔΠ* 19-21].
«Τζέργα», *ΠΦ* Α', τεῦχ. 10 (Δεκ. 1936), σ. 5 [*ΔΠ* 29].
«Περὶ τῆς Μεσαιωνικῆς γλώσσης τοῦ Πόντου», *ΠΦ* Α', τεῦχ. 11 (Ἰαν. 1937), σσ. 14-15 [*ΔΠ* 32-33].
«Κανίτου», *ΠΦ* Β', τεῦχ. 14 (Ἀπρ. 1937), σ. 58 [*ΔΠ* 36].
«Τοπογραφικὰ Τραπεζοῦντος. Ι. Αἱ παρὰ τῷ Julien Bordier πληροφορίαι»,

ΠΦ Β', τεῦχ. 17-18 (Ἰούλ.-Αὔγ. 1937), σσ. 245-247· τεῦχ. 20 (Ὀκτ. 1937), σσ. 317-320.

«Georges Chrysococcis, le médecin, et son œuvre», *BZ* 38 (1938), σσ. 312-22 [*ΔΠ* 38-48].

«Πῶς ἡλώθη ἡ Τραπεζοῦς», *ΑΠ* 17 (1952), σσ. 15-54 [*ΔΠ* 51-90].

«Γλωσσικὰ σχόλια εἰς μεσαιωνικὰ κείμενα τοῦ Πόντου», *ΑΠ* 17 (1952), σσ. 227-238 [*ΔΠ* 93-104].

«Ὁ γάμος Δαβὶδ τοῦ Μεγάλου Κομνηνοῦ κατὰ τὸ Χρονικὸν τοῦ Παναρέτου», *Αθ* 57 (1953), σσ. 365-368 [*ΔΠ* 107-110].

«Ἅγιος Εὐγένιος ὁ Τραπεζούντιος. Ἀνέκδοτα κείμενα: Α. Τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Εὐγενίου ὑπὸ Ἰωάννου Ξιφιλίνου. Β. Κανὼν εἰς ἅγιον Εὐγένιον ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Εὐγενικοῦ. Γ. Ἀνωνύμου κανὼν εἰς ἅγιον Εὐγένιον ἐξ Ἀθηναϊκῶν κωδίκων», *ΑΠ* 18 (1953), σσ. 129-201.

«Ἡ ἅλωσις τῆς Τραπεζοῦντος ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ ὁ Βαρβερινὸς κῶδιξ 111», *ΑΠ* 18 (1953), σσ. 297-305 [*ΔΠ* 113-121].

«Ὁ βασιλεὺς τῆς Τραπεζοῦντος κατὰ τὸ Χρονικὸν Μιχαὴλ τοῦ Παναρέτου», *ΕΕΒΣ* 23 (1953), σσ. 567-576 [*ΔΠ* 125-134].

«Ἀπάντησις εἰς κριτικήν», *ΑΠ* 19 (1954), σσ. 20-36.

«Τινὰ περὶ τοῦ ἔργου καὶ τῶν ἰδεῶν Μιχαὴλ τοῦ Παναρέτου», *ΑΠ* 19 (1954), σσ. 37-60 [*ΔΠ* 137-160].

«Ὁ Πόντος κατὰ τὸν Ρωσοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1828-1829», *ΑΠ* 19 (1954), σσ. 226-231 [*ΔΠ* 162-167].

«Ἰωάννου Εὐγενικοῦ *Ἔκφρασις Τραπεζοῦντος* (Χρονολόγησις καὶ ἔκδοσις)», *ΑΠ* 20 (1955), σσ. 3-39 [*ΔΠ* 171-207].

«Ἐτυμολογικὰ καὶ σημασιολογικά», *ΑΠ* 20 (1955), σσ. 144-149 [*ΔΠ* 210-215].

«Datierung des *Ἐγκώμιον Τραπεζοῦντος* von Kardinal Bessarion», *BZ* 48 (1955), σσ. 291-292 [*ΔΠ* 217-218].

«Συμβολὴ εἰς τὸν βίον τῶν Ἀθηναίων μοναχῶν ἱδρυτῶν τῆς μονῆς Σουμελᾶ», *ΤΑθ*, τεῦχ. 2 (1956), σσ. 3-12.

«Διορθωτικὰ εἰς τὸ Χρονικὸν Μιχαὴλ τοῦ Παναρέτου», *ΑΠ* 21 (1956), σσ. 3-25 [*ΔΠ* 221-243].

«Κροτῶ - κρατῶ - κρατίζω ἐν τῷ Χρονικῷ Μιχαὴλ τοῦ Παναρέτου», *ΑΠ* 21 (1956) 226-230 [*ΔΠ* 246-250].

«La tradition manuscrite de la Chronique de M. Panarétos et l'édition de S. Lampros», *Mélanges offerts à Octave et Melpo Merlier* III (1957), σσ. 93-97 [*ΔΠ* 253-257].

«Ἰωάννου τοῦ Εὐγενικοῦ, *Ὁποῖον χρὴ εἶναι τὸν πνευματικὸν πατέρα*», *ΑΕΚΔ* 12 (1957), σσ. 190-193.

«Ἡ Χρονικὴ Σύνοψις τοῦ Μανασσῆ καὶ ἓν "ᾆσμα τοῦ Γαβρᾶ"», *ΑΠ* 22 (1958), σσ. 199-219 [*ΔΠ* 261-281].

«Τὸ Ἀκριτικὸν ἔπος καὶ τὸ "ᾆσμα τοῦ Γαβρᾶ"», *ΑΠ* 23 (1959), σσ. 33-38 [*ΔΠ* 285-290].

«Σύμμεικτα εἰς τὸ Χρονικὸν Μιχαὴλ τοῦ Παναρέτου», *ΑΠ* 23 (1959), σσ. 39-54 [*ΔΠ* 293-308].

«Un dialecte qui se meurt : Le dialecte grec du Pont-Euxin (Asie Mineure)», *Communications et Rapports du Premier Congrès International de Dialectologie générale, Louvain du 21 au 25 août, Bruxelles les 26 et 27 août 1960* (Louvain 1964), σσ. 182-186· *ΑΠ* 23 (1959), σσ. 199-205 [*ΔΠ* 311-317].

«Ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ κράτους τῶν Μεγάλων Κομνηνῶν», *ΑΠ* 24 (1961), σσ. 14-34 [*ΔΠ* 322-342].

«Γεώργιος Χρυσοκόκκης, ὁ ἰατρός», *ΑΠ* 24 (1961), σσ. 38-41 [*ΔΠ* 344-347].

«Ἡ καταγραφὴ τῶν διαλεκτικῶν κειμένων τοῦ Πόντου», *ΑΠ* 24 (1961), σσ. 53-75 [*ΔΠ* 351-373].

«Ἄνθιμος Α. Παπαδόπουλος (1878-1962) (βίος-δρᾶσις-ἔργα)», *ΑΠ* 24 (1961), σσ. 291-417.

«Τὸ Ἱστορικὸν Λεξικὸν τῆς Ποντικῆς Διαλέκτου», *ΑΠ* 24 (1961), σσ. 418-423.

«Βιογραφικὰ τῶν ἀδελφῶν Διονυσίου, ἱδρυτοῦ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει μονῆς, καὶ Θεοδοσίου, μητροπολίτου Τραπεζοῦντος», *ΑΕΚΔ* 18 (1963) 101-24.

«Βίος καὶ πολιτεία ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου, λανθάνων εἰς ἑλληνικὸν παραμύθιον τοῦ Πόντου», *ΑΕΚΔ* 19 (1964), σσ. 3-17.

«Ἄ. Ἀ. Παπαδόπουλος (βίος-ἔργα)», *ΑΠ* 26 (*Δεσμός, ἀφιέρωμα εἰς Ἄ. Ἀ. Παπαδόπουλον*) (1964), σσ. 1-18.

«Où en sommes-nous de l'histoire des Grands Comnènes», *Actes du XIIe Congrès International des Études Byzantines,* II (Béograd 1964), σσ. 165-169 [*ΔΠ* 377-381].

«Continuité de langue, continuité ethnographique chez les Grecs du Pont-Euxin (Asie Mineure)», *Proceedings of the Ninth International Congress of Linguists, Cambridge, Mass., 1962* (1964), σσ. 1125-1128 [*ΔΠ* 385-388].

«Θεματικὰ σχόλια εἰς λαϊκὰς διηγήσεις τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου», *ΑΠ* 26 (1964), σσ. 319-372 [*ΔΠ* 391-444].

«Nicétas, évêque inconnu de Trébizonde», *BZ* 57 (1964), σσ. 380-381 [*ΔΠ* 451-453].

«Ἡ Ἀστρονομικὴ Σχολὴ Τραπεζοῦντος», *Ποντιακὴ Φωνή,* φύλ. 7 (Θεσσαλονίκη, 14 Ἰουνίου 1964), σσ. 2-4.

«Contribution à l'étude des contes populaires des Grecs du Pont-Euxin (Asie Mineure)», *Λαογρ* 22 (1965), σσ. 213-216 [*ΔΠ* 447-450].

«Ὁ Πόντος κατὰ τοὺς περιηγητὰς καὶ τοὺς ταξιδιώτας εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους», *ΑΠ* 27 (1965), σσ. 3-20 [*ΔΠ* 457-474].

«Ἡ μοῖρα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τοῦ Πόντου», *Προσφυγικὸς Κόσμος*, φύλ. 1788 (Ἀθῆναι, 16 Μαΐου 1965), σσ. 2-3.

«La réviviscence (l'optimisme de la réminiscence) chez les réfugiés Grecs de Pontos et ses conséquences pour l'étude du dialecte pontique», *Zeitschrift für Mundartforschung*, Beihefte, Neue Folge Nr 4, Verhandlungen des Zweiten Internationalen Dialektologenkongresses (1965), σσ. 529-533 [*ΔΠ* 517-521]· «Ἡ "ἀνάκλησις" εἰς τοὺς πρόσφυγας Ἕλληνας τοῦ Πόντου καὶ αἱ ἐπιπτώσεις αὐτῆς διὰ τὴν ἔρευναν τῆς ποντικῆς διαλέκτου», *ΑΠ* 29 (1968), σσ. 3-10 [*ΔΠ* 525-532].

«Ποντικὰ παραμύθια», *ΑΠ* 27 (1965) 207-43 [*ΔΠ* 477-513].

«Le titre Μέγας Κομνηνὸς ("Grand Comnène")» (ἀνακοίνωση στὸ 13ο Διεθνὲς Συνέδριο Βυζαντινῶν Σπουδῶν, Ὀξφόρδη 5-10 Σεπτ. 1966), *Byz* 37 (1967), σσ. 114-125.

«Ἡ γλωσσολογία ἐνώπιον μετοικισθέντος πληθυσμοῦ» (ἀνακοίνωση σταλεῖσα στὸ 10ο Διεθνὲς Συνέδριο Γλωσσολόγων, Βουκουρέστι 28 Αὐγ.- 2 Σεπτ. 1967), *ΑΠ* 29 (1968), σσ. 71-83 [*ΔΠ* 535-547].

«Συμβολαὶ εἰς τὸν βίον καὶ τὰ ἔργα Ἀνδρέου τοῦ Λιβαδηνοῦ», *ΑΠ* 29 (1968), σσ. 162-279.

«Ἀνδρέας Λιβαδινάριος, λόγιος δημιουργηθεὶς ἐκ παραναγνώσεως», *Festschrift der Deutschen Schule Athen* (Ἀθῆναι 1969), σσ. 65-66.

«Ἡ προβληματικὴ τῆς συγγραφῆς τῆς ἱστορίας τοῦ Ποντικοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν», *ΑΠ* 30 (1970), σσ. 3-12.

«Bessarions Zeugnis über den Titel Μέγας Κομνηνός», *ΑΠ* 30 (1970), σσ. 386-397.

«Μέγας Κομνηνὸς - Hohenstaufen», *Byz* 40 (1970), σσ. 543-545.

«Ἡ Ἐπιτροπὴ Ποντιακῶν Μελετῶν καὶ ἡ συμβολὴ αὐτῆς εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πόντου», *Ποντιακὴ Στοὰ* 1 (1971), σσ. 9-32.

«Περὶ τὴν ἵδρυσιν τοῦ κράτους τῶν Μεγάλων Κομνηνῶν», *ΑΠ* 31 (1971-72), σσ. 3-18.

«Οἱ ἐκ τοῦ Πόντου Ἕλληνες κατὰ τὴν πεντηκονταετίαν 1922-1972», *ΑΠ* 32 (1972-73), σσ. 3-27· «Οἱ Ἕλληνες Πόντιοι καὶ ἡ ἐν Ἑλλάδι δρᾶσις αὐτῶν κατὰ τὴν πεντηκονταετίαν 1922-1972», *Μικρὰ Ἀσία - Πόντος - Θράκη* (Ἀθῆναι 1972) 41-55 (ἔκδοσις Ἐπιτροπῆς Πεντηκονταετηρίδος ἀπὸ τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς).

— καὶ Ἀριάδνη Ραζῆ, «Πίναξ περιεχομένων τοῦ περιοδικοῦ "Ποντιακὰ Φύλλα" (1936-1940)», *ΑΠ* 32 (1972-73), σσ. 43-125.

«Μία παραλλαγὴ τῆς βιογραφίας ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου», *Βυζ* 6 (1974), σσ. 285-319.

Πρόλογος εἰς: Τριανταφύλλου Γεωργιάδου, *Ἐθνικὴ Μοῦσα. Συλλογὴ δημωδῶν ᾀσμάτων. Τραγούδια τοῦ Πόντου* (Ἀθῆναι 1974), σσ. 7-14.

«Ὁ Μικρασιατικὸς Πόντος ἀπὸ τὴν τουρκικὴ κατάκτηση (1461) ὡς τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰ.», *ΙΕΕ* Ι' (1974), σσ. 180-87.

«Ὁ Μικρασιατικὸς Πόντος (περίοδος 1669-1820) (Ἐπισκόπησις)», *ΙΕΕ* ΙΑ' (1975), σσ. 230-231.

«Ἡ Ποντιακὴ Ἰδέα» (Α', Β', Γ', Δ'), *Ποντιακὰ Νέα,* φύλλα 47, 48, 49, 50 (Θεσσαλονίκη 1975).

«Πῶς θὰ ὑπάρξῃ ἡ Συνέχεια», *Μικρασιατικὴ Ἠχώ,* φύλ. 173 (Ἀθήνα, Δεκ. 1975), σσ. 1-2 καὶ *Προσφυγικὸς Κόσμος,* φύλ. 2346 (Ἀθῆναι, 7 Φεβρ. 1976).

«Ἡ συμμετοχὴ τῶν Ἑλλήνων Ποντίων εἰς τὴν ἐθνεγερσίαν τοῦ 1821», *ΑΠ* 33 (1975-76), σσ. 3-10.

«Ἡ ἐκ τῶν "ἀνωτέρω μερῶν" καταγωγὴ Γρηγορίου τοῦ Γαβρᾶ», *ΑΠ* 33 (1975-76), σσ. 51-53.

«Ὁ Ὀρφεὺς εἰς Ποντικὸν παραμύθιον», *ΑΠ* 33 (1975-76), σσ. 54-92.

«Ἡ Τουρκοκρατία στὸν Μικρασιατικὸ Πόντο 1463-1922», *ΑΠ* 33 (1975-76), σσ. 115-208.

«Λογοτεχνικὰ κείμενα τῆς Νεοποντιακῆς διαλέκτου», *ΑΠ* 33 (1975-76), σσ. 209-242.

«Ὁ Fallmerayer εἰς τὰς Ἀθήνας τὸ 1842», *ΤΑθ,* τεῦχ. 60 (1975), σσ. 20-28.

«Le dialecte grec du Pont-Euxin (Asie Mineure) comme langue littéraire en Grèce après 1922», *Orbis* 25 (1976), σσ. 258-263.

«Ὁ ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τῶν κρατῶν τῆς Νικαίας καὶ τῶν Μεγάλων Κομνηνῶν διὰ τὴν κληρονομίαν τῆς Βυζαντινῆς Ἰδέας», *ΑΠ* 34 (1977-78), σσ. 3-19· «La rivalité entre l'État des Grands Comnènes et celui de Nicée à propos de l'héritage de l'idée byzantine», *Actes du XVe Congrès International d'Études Byzantines, Athènes, Septembre 1976,* IV. *Histoire, Communications* (Athènes 1980), σσ. 186-191.

«Ἡ Τουρκοκρατία στὸ Μικρασιατικὸ Πόντο», *ΑΠ* 34 (1977-78), σσ. 57-76.

«Ἡ Ἱστορία τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου εἰς τὰ σχολικὰ ἐγχειρίδια», *ΑΠ* 34 (1977-78), σσ. 132-154.

«Ἡ προβληματικὴ περὶ τὴν ἔρευναν τοῦ βίου τοῦ ὁσίου Νίκωνος τοῦ Μετανοεῖτε», *Πρακτικὰ Α' Λακωνικοῦ Συνεδρίου, Σπάρτη-Γύθειον 7-11 Ὀκτ. 1977, Λακωνικαὶ Σπουδαὶ Δ' - Πρακτικὰ Α'* (1979), σσ. 99-104.

«La Mer Noire Byzantine», *12ο Συμπόσιο Βυζαντινῶν Σπουδῶν, «Μαύρη Θάλασσα», Birmingham 18-20 Μαρτίου 1978, ΑΠ* 35 (1979), σσ. 363-369.

«Μιὰ πεντηκονταετία (1927-1977)», *ΑΠ* 36 (1980), σσ. 3-7.

«Ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τοῦ Βίου τοῦ ὁσίου Νίκωνος κατὰ τὸν Barber. 583», *ΑΠ* 37 (1982), σσ. 3-15.

«Περὶ τὸ ἐγκώμιον "εἰς Τραπεζοῦντα" τοῦ Βησσαρίωνος», *ΑΠ* 37 (1982), σσ. 153-184.

«L'éloge de Trébizonde de Béssarion» (XVI. Internationaler Byzantinistenkongress, Wien 4-9. Okt. 1981), *Akten* II/3, *JÖB* 32-3 (1981), σσ. 121-127.

«Τὸ ἀξιόπιστον τῆς ἐπιστολῆς Δαβὶδ Α' Μεγάλου Κομνηνοῦ καὶ τὸ ἐγκώμιον Τραπεζοῦντος τοῦ Βησσαρίωνος», *Βυζκ* 2 (1982), σσ. 55-60.

«Λόγιες πηγὲς στὰ ποντιακὰ παραμύθια», *Πρακτικὰ Α' Συμποσίου Ποντιακῆς Λαογραφίας, Ἀθῆναι 12-15.6.1981, ΑΠ* 38 (1983), σσ. 781-785.

«Ὁ καταληκτήριος ρυθμὸς τῶν προτάσεων εἰς τὸ ἐγκώμιον Τραπεζοῦντος τοῦ Βησσαρίωνος», *Βυζ* 12 (1983), σσ. 227-231.

«Ὁ "εἰς Τραπεζοῦντα" λόγος τοῦ Βησσαρίωνος» (κριτικὴ ἔκδοσις), *ΑΠ* 39 (1984), σσ. 3-75.

«Grand Comnène Paléologue», *REB* 42 (1984), σσ. 225-28.

«Ansiedlung von Russen im mittelalterlichen Pontos (Kleinasien)», *ΑΠ* 40 (1985), σσ. 3-6.

«Τὸ χρυσόμαλλον δέρας - μῦθος καὶ ἀλήθεια», *ΑΠ* 40 (1985), σσ. 7-10.

«Τρία σημεῖα τῆς "Δημοκρατίας τοῦ Πόντου"», *ΑΠ* 40 (1985), σσ. 241-248.

«Ὁ βίος τῶν ὁσίων ἱδρυτῶν τῆς μονῆς Σουμελᾶ κατὰ τὸν Νεόφυτον Καυσοκαλυβίτην», *ΑΠ* 40 (1985), σσ. 280-292.

«Die von Akakios Sabbaites erdichtete Biographie der Gründer des Klosters Panajia Soumela», *AB* 104 (1986), σσ. 127-129.

«Ἡ διασκευὴ τοῦ βίου τῶν ἱδρυτῶν τῆς μονῆς Σουμελᾶ κατὰ Παρθένιον Μεταξόπουλον καὶ Νεόφυτον Καυσοκαλυβίτην», *ΑΠ* 41 (1987), σσ. 3-50.

«Δύο προγενέστεραι τῆς "Διασκευῆς" μορφαὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ἱδρύσεως τῆς μονῆς Σουμελᾶ», Μέρος Ι, *ΑΠ* 41 (1987), σσ. 221-29.

— καὶ Fl. Marinescu, «Δύο προγενέστεραι...», Μέρος ΙΙ, *ΑΠ* 41 (1987), σσ. 230-39.

«Καὶ πάλιν τὸ ἐθνικὸν "Ποντικός"», *Ὀνόματα, Revue Onomastique* 11 (1987), σσ. 90-91.

«Ἡ γνώση τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Ἑλλήνων Ποντίων εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη», *ΟΞεν* 2 (1987), σσ. 8-11.

«Εὔξεινος Πόντος - Μαύρη Θάλασσα», *ΟΞεν* 3 (1987), σσ. 9-14.

«Προσφυγισμὸς - Ποντιακὴ λογοτεχνία», *ΟΞεν* 4 (1987), σσ. 7-17.

«Πόντος - Γεωγραφικὸς χῶρος - Πόντιος ἢ Ποντικός», *ΟΞεν* 5 (1988), σσ. 10-14.

«Ἵδρυση ἀποικιῶν - Ἰωνικὴ ἐπίδραση καὶ ποντιακὴ διάλεκτος», *ΟΞεν* 6 (1988), σσ. 11-16.

«Ἑλληνικὲς πόλεις στὸν Πόντο μετὰ τὸν 8ο π.Χ. αἰ.», *ΟΞεν* 7 (1988), σσ. 5-17.

«Ἀρκαδικὴ Τραπεζοῦς - Ποντικὴ Τραπεζοῦς», *Πρακτικὰ Β' Τοπικοῦ Συνεδρίου Ἀρκαδικῶν Σπουδῶν, Τεγέα-Τρίπολις 11-14 Νοεμβρίου 1988,*

Τιμητικὸς τόμος εἰς Γεώργιον Μερίκαν, Ἑταιρεία Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν, Ἀθῆναι 1990, σσ. 115-120.

«Πῶς τὸ Βυζαντινὸ Κράτος εἶδε τὸ Κράτος τῶν Μεγάλων Κομνηνῶν (1204-1453)», *ΔΚΜΣ* 8 (1990-1991), σσ. 13-21.

«Ὁ ἑλληνικὸς προσφυγισμὸς τοῦ 1922. Α΄. Γεγονότα, μνῆμες καὶ σκέψεις ἐπίκαιρες. Β΄. Θέματα γιὰ ἔρευνα, ἐπεξεργασία καὶ μελέτη», *ΟΞεν* 13 (1993), σσ. 9-39.

«Δημοτικιστὴς καὶ φίλος τοῦ Κωνσταντίνου Χατζόπουλου ὁ Μητροπολίτης Χρύσανθος», *ΝΕστ* 137, τεῦχ. 1629 (1995), σσ. 661-668.

«Συμπληρωματικὰ γιὰ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Χρύσανθο», *ΝΕστ* 138, τεῦχ. 1638 (1995), σσ. 1312-1313.

«Γ. Σκληρὸς καὶ μητροπολίτης Τραπεζοῦντος Χρύσανθος Φιλιππίδης», *Τὰ Ἱστορικά,* τεῦχ. 23 (Δεκέμβριος 1995), σσ. 351-368.

«Μιὰ νέα πηγὴ ἱστορίας - Οἱ βιογραφικὲς ἀναμνήσεις τοῦ μητροπολίτη Τραπεζοῦντος Χρυσάνθου», *ΔΚΜΣ* 11 (1995-1996), σσ. 239-267.

«Τὸ περιοδικὸ τῆς Τραπεζούντας "Οἱ Κομνηνοί", Α. Παρουσίαση, ἀξιολόγηση. Β. Περιεχόμενα», *ΔΚΜΣ* 11 (1995-1996), σσ. 137-181.

«Ὁ Πόντος στὴν ἀρχαιότητα. Ὁ βυζαντινὸς Πόντος. Ὁ Πόντος στὴν Τουρκοκρατία. Ἀπὸ τὴν κατάληψη τῆς Τραπεζούντας ὡς τὸν 18ο αἰ.», *Ἡ Καθημερινή, Ἑπτὰ Ἡμέρες* 19.5.1996 (ἀφιέρωμα στὸν Πόντο).

«Ἀνατολικὸς Πόντος - στρατηγικὸς χῶρος» (Ἀνακοίνωση στὸ Συμπόσιο *«Ἡ Βυζαντινὴ Μικρὰ Ἀσία», Ἀθήνα, Μάιος 1997*), *Πρακτικὰ* (Ἀθήνα 1998), σσ. 173-177.

«Συνεχὴς ἡ παρουσία τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὸ μικρασιατικὸ Πόντο. Παράγοντες ποὺ συνέβαλαν στὴν ἐπιβίωσή του», Πανεπιστήμιο Ἰωαννίνων, Φιλοσοφικὴ Σχολή: *Πανηγυρικοὶ Λόγοι* ἀρ. 52, Ἰωάννινα 1998, σσ. 33-68.

«Ἡ Κερασούντα τὸ 1911. Ἐντυπώσεις τοῦ Γάλλου Jean Leune», *Δωδώνη: Ἱστορία καὶ Ἀρχαιολογία* ΚΖ΄, τεῦχ. 1 (1998) [1999], σσ. 247-280.

«Ἡ πρώτη ἐκδήλωση (1.10.1917) γιὰ αὐτονομία - ἀνεξαρτησία τοῦ ἑλληνικοῦ μικρασιατικοῦ Πόντου», *Δωδώνη: Ἱστορία καὶ Ἀρχαιολογία* ΚΘ΄ (2000), σσ. 95-112.

«Ἅγιος Θεόδωρος Γαβρᾶς», *Θεολογία* 71 (2000), σσ. 224-244.

«Ἀποστολικὸς κηρυγματικὸς μοναχισμός (Ἡ δράση τοῦ ὁσίου Νίκωνα τοῦ Μετανοεῖτε)», (Ἀνακοίνωση στὸ Συμπόσιο *Ὁ μοναχισμὸς στὴν Πελοπόννησο 4ος-15ος αἰ., Αἴγιο, 5-6 Μαΐου 2000*), *Πρακτικά,* Ἀθήνα 2004, σσ. 17-27.

«Ἡ ἱστορικότητα σὲ ἁγιολογικὰ κείμενα τῆς ποντιακῆς περιοχῆς» (Ἀνακοίνωση στὸ Συμπόσιο *Ἥρωες τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας. Οἱ νέοι ἅγιοι, 8ος-16ος αἰ., Ἀθήνα 25-28 Νοεμβρίου 1999*), *Πρακτικά,* Ἀθήνα 2004, σσ. 65-89.

II. *Αὐτοτελῆ δημοσιεύματα*

Οἱ Ἕλληνες τοῦ Πόντου ὑπὸ τοὺς Τούρκους (1461-1922). Α'. Πολιτικὴ Ἱστορία, Ἀθῆναι 1957, 96σ.

Μιχαὴλ τοῦ Παναρέτου *Περὶ τῶν Μεγάλων Κομνηνῶν* (εἰσαγωγὴ - ἔκδοσις - σχόλια), Ἀθῆναι 1958, 128σ.

Μνήμη Αὐτοκρατορίας Μεγάλων Κομνηνῶν (1461-1961) (σύνταξις, πρόλογος καὶ ἐπιμέλεια ἐκδόσεως), Ἀθῆναι 1961, 32σ.

Ἡ ἐμπορικὴ σημασία τῆς Ποντικῆς Τραπεζοῦντος, Ἀθῆναι 1963, 42σ.

Μνήμη Ἑλλήνων Προσφύγων τοῦ 1922, Ἀθῆναι, ἐκδόσεις «Ἑνώσεως Σμυρναίων» ἀρ. 18, 1970, 33σ.

Ἀνδρέου Λιβαδηνοῦ Βίος καὶ Ἔργα, Ἀθῆναι 1975, 309σ.

— καὶ Ἀριάδνη Ραζῆ, *Εὑρετήριον ἀπεικονίσεων καὶ φωτογραφιῶν τοῦ Πόντου καὶ τῶν Ἑλλήνων Ποντίων,* Ἀθῆναι 1977, 309σ.

Μελῳδίαι δημωδῶν ᾀσμάτων καὶ χορῶν τῶν Ἑλλήνων Ποντίων, Ἀθῆναι 1977, 261σ.

Γύρω στὸ Ποντιακὸ Θέατρο. Ὑπόσταση καὶ ἱστορία του (1922-1972), Ἀθῆναι 1978, 231σ., μὲ Παράρτημα φωτογραφιῶν.

Ὁ ἐκ Πόντου ὅσιος Νίκων ὁ Μετανοεῖτε (κείμενα-σχόλια), Ἀθῆναι 1982, 520σ.

Δημοσιεύματα περὶ τὸν Ἑλληνικὸν Πόντον καὶ τοὺς Ἕλληνας Ποντίους, Α', Ἀθῆναι 1982, 555σ.

Ἅγιος Εὐγένιος, ὁ πολιοῦχος τῆς Τραπεζοῦντος, Ἀθῆναι 1984, 164σ.

— καὶ Γιάννης Ταϊγανίδης, *Οἱ οἰκισμοὶ τῶν Ἑλλήνων στὸ Μικρασιατικὸ Πόντο τὸ 1920,* Ἀθήνα 1989.

Κωνσταντίνου Θεοτόκη, Ἀνέκδοτα κείμενα γιὰ τὸν Πόντο. Ἀνατύπωση ἀπὸ τὸ περιοδικὸ *ΟΞεν* 14 (1996), 123σ.

— καὶ Ἀχιλλέας Λαμτζίδης, *Συμβολὴ στὴ δημογραφία τῶν Ἑλλήνων τῆς ἐνορίας Ὑπαπαντῆς τῆς Τραπεζούντας (1920-1923),* Ἀθήνα, Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, 1997, 251σ.

Ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ τοῦ Πόντου μετὰ τὸ 1880. Κείμενα καὶ Ἕλληνες φορεῖς. Ἀνάτυπο ἀπὸ *ΟΞεν* 15 (1999), σσ. 9-183.

Δύο τραπεζουντιακὰ φυλλάδια κατὰ Χρυσάνθου, μητροπολίτη Τραπεζούντας, καὶ τῆς πολιτείας του (1920, 1921). Ἀνάτυπο ἀπὸ *Δωδώνη: Ἱστορία καὶ Ἀρχαιολογία* ΚΗ' (1999), σσ. 5-218.

Προσπάθειες στρατιωτικῆς ὀργανώσεως τῶν Ἑλληνοποντίων (25 Ἀπριλίου 1919 - 5 Ἀπριλίου 1920). Νέα ἔκδοση τῆς Ἐκθέσεως Δ. Καθενιώτη. Ἀνάτυπο ἀπὸ *Δωδώνη: Ἱστορία καὶ Ἀρχαιολογία* ΛΑ' (2002), σσ. 7-222.

«Οἱ Ἕλληνες στὸ Μικρασιατικὸ Πόντο». Εἰσαγωγὴ στὸν Γ' τόμο τῆς σειρᾶς *Ἔξοδος* τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν (ὑπὸ ἔκδοση).

Β. ΓΙΑ ΤΟΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΚΟΣΜΟ

Ι. *Σὲ περιοδικὰ* (Ἀπὸ τὰ δημοσιεύματα ποὺ ἀναγράφονται στὸ Μέρος Α πολλὰ ἀναφέρονται καὶ στὸν βυζαντινὸ κόσμο.)

«Ὁ Παχώμιος Ρουσᾶνος καὶ ὁ βίος τῶν συγχρόνων του», *ΕΕΒΣ* 13 (1937), σσ. 385-392.

«Κυβομαντεία», *ΕΕΒΣ* 17 (1941), σσ. 185-194.

«Τινὰ περὶ ἀνωνύμων λιβέλλων ἐν Βυζαντίῳ», *ΕΕΒΣ* 18 (1948), σσ. 144-152.

«Ὁ Μιχαὴλ Ψελλὸς ὡς πηγὴ τῆς "Ἐπιτομῆς" τοῦ Ἰωάννου Ζωναρᾶ», *ΕΕΒΣ* 19 (1949), σσ. 170-188.

«Φιλολογικὰ εἰς τὴν Χρονικὴν Σύνοψιν Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ», *ΕΕΒΣ* 21 (1951), σσ. 163-173 [*ΔΚΜ* 9-19].

«Σχόλια εἰς τὸν ὡς Δελφικὸν φερόμενον χρησμὸν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἰουλιανόν», *Πλ* 9 (1957), σσ. 133-135.

«Ἡ ἀπονομὴ χάριτος εἰς τὸ Βυζάντιον», *Ραδάμανθυς* 42, τεῦχ. 676 (Ἀθῆναι 1957), σσ. 19-21.

«Οἱ Ἀθηναϊκοὶ κώδικες τῆς Χρονικῆς Συνόψεως Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ», *ΤΑθ,* τεῦχ. 13 (1959), σσ. 17-33 [*ΔΚΜ* 47-63].

«Ἱστορία τῆς κριτικῆς τοῦ κειμένου καὶ τῶν ἐκδόσεων τῆς Χρονικῆς Συνόψεως τοῦ Κ. Μανασσῆ», *Ὁ Βιβλιόφιλος* 13, τεῦχ. 1-2 (1959), σσ. 3-8 [*ΔΚΜ* 67-72].

«Ἡ Χρονικὴ Σύνοψις τοῦ Κ. Μανασσῆ κατὰ τὸν Bodl. Baroc. 18», *Πλ* 11 (1959), σσ. 310-356 [*ΔΚΜ* 75-121].

«Μυθιστορηματικὴ διήγησις περὶ τῆς Θεοδώρας», *ΝΑθ* 3 (1959-60) 17-23 [*ΔΚΜ* 125-31].

«Τὰ ἐν Σάμῳ χειρόγραφα», *ΑΕΚΔ* 15 (1960), σσ. 39-48.

«Notes sur quelques manuscrits de la Chronique de Manassès», *Akten des XI. Internationalen Byzantinisten-Kongresses, München 1958* (München 1960), σσ. 295-301 [*ΔΚΜ* 133-139].

«Ἡ Χρονικὴ Σύνοψις τοῦ Κωνσταντίνου Μανασσῆ καὶ ἡ Ἐπιτομὴ Ἰωάννου τοῦ Ζωναρᾶ», *ΝΑθ* 4 (1963), σσ. 3-20 [*ΔΚΜ* 143-160].

«Ὁ Ἀθηναϊκὸς κῶδιξ 1207 τῆς Χρονικῆς Συνόψεως Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ», *Πλ* 15 (1963), σσ. 71-86 [*ΔΚΜ* 163-178].

«L'édition critique de la Chronique de Constantin Manassès», *Actes du XIIe Congrès International des Études Byzantines, Ochride, 10-16 sept. 1961,* II (Béograd 1964), σσ. 373-377 [*ΔΚΜ* 181-185].

«Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Καλυβίτης (Ἀνέκδοτα κείμενα ἐκ Παρισινῶν κωδίκων)», *Πλ* 16 (1964), σσ. 259-303.

«Νέα ἀνάγνωσις τῶν αὐτοκρατορικῶν ἐγγράφων διὰ τὴν Νέαν Μονὴν Χίου ἐκ τοῦ Σαμιακοῦ κώδικος», *ΑΕΚΔ* 19 (1964), σσ. 170-176.

«Ἀνέκδοτα ὑμνογραφικὰ ἔργα Ἰωάννου τοῦ Εὐγενικοῦ», *ΝΑθ* 5 (1964-66), σσ. 5-26.

«Beitrag zur "akustischen" Metrik in der Chronik von Ephraem», *Byz* 35 (1965), σσ. 482-494.

«Ἀναμνήσεις ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων εἰς τὴν Χρονικὴν Σύνοψιν Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ», *Πλ* 17 (1965), σσ. 186-192 [*ΔΚΜ* 189-195].

«Der Vaticanus graecus 1003 - Chronik des Ephraem», *Polychronion - Festschrift F. Dölger zum 75. Geburtstag* (Heidelberg 1966), σσ. 351-357.

«Une nouvelle version de la vie de St. Barbaros», *Πλ* 18 (1966), σσ. 40-56.

«Βατικανοὶ κώδικες περιέχοντες τὸν βίον ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου», *ΑΠ* 28 (1966), σσ. 3-36.

«Ὁ βίος ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου καὶ ἡ τούτου παραλλαγὴ γ'», *ΑΠ* 28 (1966), σσ. 37-71.

«Ἡ "ἀκουστικὴ" μετρικὴ τοῦ δεκαπεντασυλλάβου ἐν τῇ Χρονικῇ Συνόψει Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ», *Πλ* 19 (1967), σσ. 315-327 [*ΔΚΜ* 199-211].

«Über Romanos den Meloden - Ein unveröffentlichter hagiographischer Text», *BZ* 61 (1968), σσ. 36-39.

«Τρεῖς παραλλαγαὶ ψυχωφελοῦς διηγήσεως», *Πλ* 20 (1968), σσ. 297-306.

«Κωνσταντῖνος Μανασσῆς καὶ Καισάριος Δαπόντες», *Παρνασσός* 11 (1969), σσ. 84-88 [*ΔΚΜ* 214-218].

«Beitrag zur Biographie des Georgios Paläologos des Megas Hetäreiarches», *Byz* 40 (1970), σσ. 393-407.

«Nochmal der Name Akominatos», *BZ* 64 (1971), σσ. 26-27.

«Τὸ λεξιλόγιον τοῦ Κωνσταντίνου Μανασσῆ ἐν τῇ Χρονικῇ Συνόψει», *Πλ* 23 (1971), σσ. 254-277 [*ΔΚΜ* 245-268].

«Σχόλια εἰς τὴν "ἀκουστικὴν" μετρικὴν Βυζαντινῶν στιχουργῶν ἰαμβικοῦ τριμέτρου», *ΑΠ* 31 (1971-72), σσ. 235-340.

«Estado bizantino o Estado de Constantinopla? Bizantion», *Nea Hellas,* No 2 (Santiago, Chile, 1972), σσ. 67-70.

«Eine cypriotische Handschrift der Chronik von K. Manasses», *Πρακτικὰ τοῦ Πρώτου Διεθνοῦς Κυπρολογικοῦ Συνεδρίου, Κύπρος 1968,* Β' (Λευκωσία 1972), σσ. 121-141 [*ΔΚΜ* 221-241].

«Ἡ "ἀκουστικὴ" μετρικὴ εἰς τοὺς στίχους Νικολάου τοῦ Μουζάλωνος», *Βυζ* 4 (1972), σσ. 359-372.

«Περιγραφὴ υἱοθεσίας ἐν ἁγιολογικῷ κειμένῳ», *ΑΕΚΔ* 27, τεῦχ. 1-2 (1972), σσ. 43-50.

«Μικρὰ συμβολὴ εἰς τὰς παραστάσεις ἀρχαίων φιλοσόφων εἰς ἐκκλησίας», *Θεολ* 44 (1973), σσ. 351-354.

«"Σύνηθες θαῦμα" καὶ ἐν Ἀτταλείᾳ Παμφυλίας», *Θεολ* 44 (1973) 678-84.

«Τὰ ὀνόματα ἐν τῷ λεξιλογίῳ τῆς Χρονικῆς Συνόψεως Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ», *Πλ* 25 (1973), σσ. 19-70 [*ΔΚΜ* 355-406].

«Τὰ ρήματα ἐν τῷ λεξιλογίῳ τῆς Χρονικῆς Συνόψεως Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ», *Βυζ* 5 (1973), σσ. 189-268 [*ΔΚΜ* 273-352].

«Σχόλιον εἰς ἀνέκδοτον ποίημα Μ. Φιλῆ», *Ελλ* 26 (1973), σ. 113.

«Ennius - Αἴνιος», *Byz* 43 (1973), σσ. 510-511.

«Τὰ ὀνόματα ἐν τῷ λεξιλογίῳ τῆς Χρονικῆς Συνόψεως Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ», *Πλ* 26 (1974), σσ. 209-222 [*ΔΚΜ* 409-422].

«Τὰ ὀνόματα ἐν τῷ λεξιλογίῳ τῆς Χρονικῆς Συνόψεως Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ», *Πλ* 27 (1975), σσ. 51-89 [*ΔΚΜ* 425-463].

«Ein unbekannter Kunstgriff des Nikephoros Phokas bei der Landung auf Chandax (Kreta), 960», *BZ* 69 (1976), σσ. 9-12.

«Zum Zosimos, *Ἱστορία Νέα*, I, XXXIV, 3», *Byz* 46 (1976), σσ. 427-428.

«Τὰ ἐπιρρήματα ἐν τῷ λεξιλογίῳ τῆς Χρονικῆς Συνόψεως Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ», *Ἐπετηρὶς Ἑταιρείας Στερεοελλαδικῶν Μελετῶν* 6 (1976-77), σσ. 90-98 [*ΔΚΜ* 466-44].

«Classicisme et tendances populaires dans la Chronique d'Ephraem (XIVe s.)», *XIVe Congrès International des Études Byzantines, Bucarest 6-12 Sept. 1971, Résumés - Communications* 37-42· «Ὁ κλασσικισμὸς καὶ αἱ λαϊκαὶ τάσεις εἰς τὴν Χρονογραφίαν τοῦ Ἐφραὶμ (14ος αἰών)», *Βυζ* 9 (1977), σσ. 115-121.

«Wunderbare Rettung des Theodoros Laskaris durch den Erzengel Michael», *JÖB* 26 (1977), σσ. 125-127.

«Zu eliminierende Handschriften der Chronike Synopsis von Konstantinos Manasses. Erste Auswahl», *Πλ* 32 (1980), σσ. 131-135.

«Ἀνέκδοτον κείμενον περὶ τοῦ ἁγίου Λαζάρου Γαλησιώτου», *Θεολ* 53 (1982), σσ. 158-177.

«Δύο μετὰ ὑφαντῶν στίχων βυζαντινὰ σχηματικὰ ποιήματα», *Θεολ* 53 (1982), σσ. 1143-1149.

«Οἱ χρονολογικοὶ στίχοι τῆς Χρονικῆς Συνόψεως τοῦ Κωνσταντίνου Μανασσῆ», *RSBS* 2 , σσ. (1982), σσ. 25-39.

«Das Wunder des heiligen Ioannikios in der Kirche des Evangelisten Johannes in Ephesos», *AB* 100 (1982), σσ. 429-430.

«Die angeblich von K. Manasses stammenden 78 neuen Chronikverse», *BZ* 76 (1983), σσ. 10-14.

«Μικρὰ συμβολὴ διὰ τὴν ἔρευναν τῆς "Ἀνωνύμου Βυζαντινῆς Χρονογραφίας"», *Μνημοσύνη* 9 (1982-84), σσ. 225-54.

«Die vier Handschriften der Ausgaben der Chronike Synopsis von K. Manasses», *Byz* 53 (1983), σσ. 654-659.

«Collectanea Planudea und die Chronike Synopsis von K. Manasses», *BZ* 77 (1984), σσ. 1-2.

«Zur Sebastokratorissa Eirene», *JÖB* 34 (1984), σσ. 91-105.

«Παραμεριστέοι κώδικες τῆς Χρονικῆς Συνόψεως Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ διὰ τὴν κριτικὴν ἔκδοσιν ταύτης. Ἐπιλογὴ δευτέρα», *Ελλ* 35 (1984), σσ. 74-89.

«Les "Gnomologia" tirés de la Chronique de K. Manassès», *Byz* 55 (1985), σσ. 118-145.

«Στίχοι τῆς "Χρονικῆς Συνόψεως" τοῦ Κωνσταντίνου Μανασσῆ εἰς παραλλαγὴν τῆς "Ἀνωνύμου Βυζαντινῆς Χρονογραφίας"», *Βυζ* 13 (*Δώρημα στὸν Ἰ. Καραγιαννόπουλο*) (1985), σσ. 481-485.

«Κώδικες τῆς Χρονικῆς Συνόψεως (ΧΣ) τοῦ Κωνσταντίνου Μανασσῆ παραμεριστέοι διὰ τὴν κριτικὴν ἔκδοσιν ταύτης. Ἐπιλογὴ τρίτη», *Πλ* 37 (1985), σσ. 224-238.

«Ἐπώνυμοι γραφεῖς κωδίκων τῆς Χρονικῆς Συνόψεως Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ», *Πελοποννησιακὰ* 16 (*Φίλιον δώρημα εἰς τὸν Τάσον Ἀθ. Γριτσόπουλον*) (1985-86), σσ. 43-53.

«Ἡ διὰ τοῦ βιβλίου τοῦ Εὐαγγελίου μαντική», *Λαογρ* 33 (1986), σσ. 439-440.

«Kurzer Kommentar zur Kleinchronik 6», *JÖB* 37 (1987), σσ. 201-203.

«Verse des Konstantinos Manasses über Darius I.», *BZ* 80 (1987), σσ. 334-335.

«"Εἰς τὴν μεγάλην πόλιν κολώνειαν τὴν Κόρινθον"», *Πρακτικὰ Γ' Διεθνοῦς Συνεδρίου Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν, Καλαμάτα, Σεπτέμβριος 1985*, τόμ. Β' (1987-88), σσ. 322-324.

«Zur Biographie von K. Manasses und zu seiner Chronike Synopsis (CS)», *Byz* 58 (1988), σσ. 97-111.

«Ἀντὶ Μίδας γραπτέον μύδας», *Ὀνόματα, Revue Onomastique* 12 (1988), σσ. 292-295.

«Ergänzung zum Kommentar zu Zosimos *Νέα Ἱστορία*, A XXXIII», *ΑΠ* 42 (1988-89) 230-39.

«Ἕνα Ἀνδριακὸ χειρόγραφο στὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Λονδίνου», *Θεολ* 60 (1989), σσ. 167-175.

«Εἰς Ζωναρᾶν XVI,10,15-16, ἔκδοσις Βόννης III, 433,3-6», *Τόμος τιμητικὸς Κ. Ν. Τριανταφύλλου*, Πάτρα 1990, σσ. 117-18.

«Εἰδήσεις διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ θρησκευτικὴν κατάστασιν τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 13ου αἰ. (κατὰ τὸν ὑπὸ Ἀκακίου Σαββαΐτου βίον τῶν ἱδρυτῶν τῆς μονῆς Σουμελᾶ)», *Θεολ* 61 (1990), σσ. 688-697.

«Σχόλιον εἰς βίον ἁγίου Θεοκλήτου (28,32-29,10)», *Λακωνικαὶ Σπουδαὶ* 10 *(Θησαύρισμα Ἀριστεῖον Πνευματικὸν εἰς τὸν Δικαῖον Β. Βαγιακᾶκον)* (1990), σσ. 496-98.

«Der vollständige Text der Ἔκφρασις γῆς von Konstantinos Manasses», *JÖB* 41 (1991), σσ. 189-205.

«Πῶς εἰσάγουν εἰς τὰ κείμενά των οἱ εἰσηγηταὶ τῶν κανόνων τὰς εἰδήσεις διὰ τὸν σύγχρονόν των κόσμον», *Πρακτικὰ Διεθνοῦς Συμποσίου «Τὸ Βυζάντιο κατὰ τὸν 12ο αἰ.», Ἀθήνα, Ὀκτώβριος 1989,* Ἀθήνα, ἔκδοση Ἑταιρείας Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Μελετῶν, 1991, σσ. 211-227.

«Πρὸς παραμερισμὸν κώδικες τῆς Χρονικῆς Συνόψεως Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ γιὰ τὴν κριτικὴ ἔκδοσή της. Ἐπιλογὴ τετάρτη», *Βυζκ* 12 (1992), σσ. 355-384.

«Ἡ ἔκφραση γνώμης στὸ Βυζαντινὸ κράτος», *Πρακτικὰ τοῦ Β' Διεθνοῦς Συμποσίου «Ἡ ἐπικοινωνία στὸ Βυζάντιο», Ἀθήνα, Ὀκτώβριος 1990,* Ἀθήνα, ΕΙΕ - Κέντρο Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν, 1993, σσ. 57-65.

«"Ἠθικὸν ποίημα" καὶ Σύνοψις Χρονικὴ τοῦ Κ. Μανασσῆ», *Βυζ* 17 (1994), σσ. 71-73.

«Ein unbekanntes vocabulum marginale», *JÖB* 45 (1995), σσ. 75-78.

«La mémoire de Constantin Deyanovitch dans une église de Trébizonde?», *Πρακτικὰ Διεθνοῦς Συμποσίου «Βυζάντιο καὶ Σερβία κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα», Ἀθήνα, 12-14 Νοεμβρίου 1993,* Ἀθήνα 1996, σσ. 209-211.

«Die Entblößung der Muse Kalliope in einem byzantinischen Epigramm», *JÖB* 47 (1997), σσ. 107-110

«Σχόλια καὶ παρατηρήσεις. Α. Στὸ χειρόγραφο D τοῦ κώδικα 154 Διονυσίου. Β. Στὰ ἁγιολογικὰ κείμενα Κ. Λουκίτη καὶ Ἰ. Ξιφιλίνου (ἔκδ. J. O. Rosenqvist)», *Δωδώνη: Φιλολογία* 28 (1998), σσ. 7-53.

«Die Monodie von Leon Megistos auf Georgios Palaiologos Megas Hetäreiarches», *JÖB* 49 (1999), σσ. 113-142.

«Ὁ Ἀθηναϊκὸς κώδικας 1217. α. Τὰ περιεχόμενα τῶν φ. 148r-177r. β. Τὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴ Διήγηση γιὰ τὴν κτίση τῆς Ἁγίας Σοφίας», *Δωδώνη: Φιλολογία* 29 (2000), σσ. 191-235.

«Ein astronomischer Text von Nikephoros Blemmydes in der Kontroverse um das Filioque (1285). Ist es ein Plagiat?», *BZ* 95 (2002), σσ. 71-83.

«Zwei Fragmente der Dioptra des Philippos Monotropos im Atheniensis 1217», *JÖB* 52 (2002), σσ. 197-220.

«Μετὰ ἀπὸ θαυματουργὴ ἐνέργεια διάσωση καὶ μεταφορὰ νεκρῶν σωμάτων μαρτύρων», *Δωδώνη: Φιλολογία* 33 (2004), σσ. 57-74.

«Das Martyrium des Bischofs von Smyrna Polykarpos: indirekte Quelle des von Xiphilinos verfassten Martyriums des heiligen Eugenios?», *Byz* 75 (2005), σσ. 373-382.

«Πολυσύλλαβες προθέσεις στὴ Σύνοψη Χρονικὴ τοῦ Κ. Μανασσῆ», *Βυζ* 24 (2004), σσ. 43-56. (Ὁ συγγραφέας ἑτοίμαζε ἕνα διορθωτικὸ καὶ συμπληρωματικὸ κείμενο τῆς ἐργασίας αὐτῆς, ποὺ ὅμως δὲν πρόλαβε νὰ ὁλοκληρώσει.)

II. *Αὐτοτελῆ δημοσιεύματα*

Πρόλογος καὶ μετάφρασις: Fr. Dölger, *Εἷς κατὰ τὸν 16ον αἰ. νοθευτὴς κειμένων καὶ ἐγγράφων, ὁ Μονεμβασίας Μακάριος ὁ Μελισσηνός* («Ein literarischer und diplomatischer Fälscher des 16. Jahrhunderts, Metropolit Makarios von Monembasia», στὸ *Otto Glauning zum 60. Geburtstag. Festgabe aus Wissenschaft und Bibliothek 1936*), Ἀθῆναι 1938, 22σ.

Ἡ ποινὴ τῆς τυφλώσεως παρὰ Βυζαντινοῖς, Ἀθῆναι 1949, 76σ.

Ἡ Χρονογραφία τοῦ Ψελλοῦ πηγὴ τῆς Ἐπιτομῆς τοῦ Ζωναρᾶ, Ἀθῆναι 1951, 36σ.

Πρόλογος καὶ ἐπιμέλεια ἐκδόσεως: Ἰ. Β. Παπαδοπούλου, *Αἱ περὶ τοῦ Γεωργίου Φραντζῆ διατριβαί*, Ἀθῆναι 1957, 127σ.

Beiträge zum byzantinischen Chronisten Ephraem und zu seiner Chronik, Athen 1972, 238σ.

Δημοσιεύματα περὶ τὴν Χρονικὴν Σύνοψιν Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ, Ἀθῆναι 1980, 473σ.

Ἐφραὶμ τοῦ Αἰνίου Χρονογραφία (κείμενο-μετάφραση-σχόλια), Τόμοι Α' (Ἀθῆναι 1984), Β' (Ἀθῆναι 1985), 16*σ. (Πρόλογος) + 309σ. [κείμενο 309 + μετάφραση καὶ σχόλια 309] + 116σ. (λεξιλόγιο καὶ εὑρετήρια) (ἔκδοση Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν).

Ephraem Aenii Historia Chronica. Corpus Fontium Historiae Byzantinae, 27, Series Atheniensis, Athenis 1990, LX + 456σ. (ἔκδοση Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν).

Constantini Manassis Breviarium Chronicum. Corpus Fontium Historiae Byzantinae, 36, Series Atheniensis, Athenis 1996, 2 τόμοι, CLIX+358 καὶ 172 σ. (ἔκδοση Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν).

Κωνσταντίνου Μανασσῆ Σύνοψις Χρονική (Εἰσαγωγή-Ἀπόδοση-Σχόλια-Εὑρετήριο), Ἀθήνα 2003.

Γ. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΩΝ

(Βραχύτερες παρουσιάσεις καὶ κρίσεις βιβλίων καὶ μελετῶν δὲν μνημονεύονται.)

Φ. Κουκουλέ, *Βυζαντινῶν βίος καὶ πολιτισμός*, τόμοι Α', Β' καὶ Γ' (Ἀθῆναι 1948-49), *Αθ* 53 (1950), σσ. 334-339.

Ν. Τωμαδάκη, *Ὁ Ἰωσὴφ Βρυέννιος καὶ ἡ Κρήτη κατὰ τὸ 1400* (Ἀθῆναι 1947), *Αθ* 53 (1950), σσ. 341-342.

Ἐλευθ. Παυλίδη, *Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ρωσίας καὶ τὰ 33 χρόνια τοῦ ἐν Ἀθήναις σωματείου τῶν ἐκ Ρωσίας Ἑλλήνων* (Ἀθῆναι 1953), *ΑΠ* 18 (1953), σσ. 306-307.

Εὐγενία Βέη-Χατζηδάκη, *Ἐκκλησιαστικὰ κεντήματα* (Ἀθῆναι 1953), *ΑΠ* 18 (1953), σσ. 307-311.

Γ. Ζώρα, *Γεώργιος ὁ Τραπεζούντιος καὶ αἱ πρὸς ἑλληνοτουρκικὴν συνεννόησιν προσπάθειαι αὐτοῦ* (Ἀθῆναι 1954), *ΑΠ* 19 (1954), σσ. 384-388.

Δ. Κ. Παπαδοπούλου (Σταυριώτη), *Ἀπογραφὴ τῶν Σταυριωτῶν* (Ἀλεξανδρούπολις 1954), *ΑΠ* 19 (1954), σσ. 382-384.

Ἄ. Ἀ. Παπαδοπούλου, «Φρασεολογικὰ» (ἀνάτυπο ἀπὸ τὸ 7ο τεῦχ. τοῦ *Λεξικογραφικοῦ Δελτίου 1955*), *ΑΠ* 20 (1955), σσ. 301-304.

Γ. Σακκᾶ, *Ἡ ἱστορία τῶν Ἑλλήνων τῆς Τριπόλεως τοῦ Πόντου* (Νίκαια Ἀττικῆς 1957), *ΑΠ* 21 (1956), σσ. 236-237.

Ἐλευθ. Δ. Παυλίδου, *Πῶς καὶ διατί ἐματαιώθη ἡ δημοκρατία τοῦ Πόντου* (Ἀθῆναι 1956), *ΑΠ* 21 (1956), σσ. 237-238.

Fr. Masai, *Pléthon et le Platonisme de Mistra* (Paris 1956), *ΑΠ* 21 (1956), σσ. 238-241.

M. Richard, *Répertoire des bibliothèques et des catalogues de manuscrits grecs.* (Deuxième édition, Paris 1958), *ΑΠ* 22 (1958), σσ. 273-278.

Fr. Halkin, *Bibliotheca Hagiographica Graeca* I, II, III (Bruxelles 1957), *ΑΠ* 22 (1958), σσ. 278-280.

Κ. Ἀμάντου, *Σχέσεις Ἑλλήνων καὶ Τούρκων ἀπὸ τοῦ ἑνδεκάτου αἰῶνος μέχρι τοῦ 1821,* Α' *(1071-1571)* (Ἀθῆναι 1955), *ΑΠ* 22 (1958), σσ. 280-283.

Γ. Ζώρα, *Χρονικὸν περὶ τῶν Τούρκων Σουλτάνων (κατὰ τὸν Βαρβερινὸν ἑλληνικὸν κώδικα 111)* (Ἀθῆναι 1958), *ΑΠ* 22 (1958), σσ. 283-284.

G. Moravcsik, *Byzantinoturcica.* I. *Die byzantinischen Quellen der Geschichte der Türkvölker* (Berlin 1958). II. *Sprachreste der Türkvölker in den byzantinischen Quellen* (Berlin 1958), *ΑΠ* 23 (1959), σσ. 227-235.

Τάκη Μουζενίδη, *Τὸ Ποντιακὸ Θέατρο* (Ἀθῆναι 1959), *ΑΠ* 23 (1959), σσ. 235-237.

Βασιλείου Τατάκη, *Ἡ συμβολὴ τῆς Καππαδοκίας στὴ Χριστιανικὴ Σκέψη* (Ἀθῆναι 1960), *ΑΠ* 23 (1959), σσ. 237-238.

Μητροπολίτου Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν Ἀγαθαγγέλου Π. Τσαούση, *Ἡ ἱστορία τοῦ ἐν Πόντῳ χωρίου Χόψα καὶ ἡ καταστροφὴ αὐτῆς* (Ἀθῆναι 1960), *ΑΠ* 23 (1959), σσ. 238-240.

Στ. Α. Νικολαΐδου, *Ὁ Λεωνίδας Ἰασονίδης* (Ἀθῆναι 1961), *ΑΠ* 23 (1959), σσ. 240-245.

Κ. Ρωμαίου, *Κοντὰ στὶς ρίζες. Ἔρευνα στὸν ψυχικὸ κόσμο τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ* (Ἀθῆναι 1959), *ΑΠ* 23 (1959), σσ. 246-248.

Τ. Αθ. Γριτσοπούλου, *Μονὴ Φιλοσόφου* (Ἀθῆναι 1961), *ΑΠ* 23 (1959), σσ. 248-249.

Ἀποστ. Βακαλοπούλου, *Ἱστορία τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ. Α' Ἀρχὲς καὶ διαμόρφωσή του* (Θεσσαλονίκη 1961), *ΑΠ* 24 (1961), σσ. 424-432.

Étienne Sargologos, *La vie de Saint Cyrille le Philéote, moine Byzantin (1100)* (Bruxelles 1964), *Πλ* 16 (1964), σσ. 341-343.

Νίκου Ε. Μηλιώρη, *Οἱ Κρυπτοχριστιανοί* (Ἀθῆναι 1962), *ΑΠ* 27 (1965), σσ. 305-307.

Marie Nystazopoulou, «La dernière reconquête de Sinope par les Grecs de Trébizonde (1254-1265)», *REB* 22 (1964), σσ. 241-249, *ΑΠ* 27 (1965), σσ. 307308.

Ε. Δ. Μαζαράκη, *Ἡ λαογραφικὴ ἔρευνα καὶ ἡ συστηματικὴ ὀργάνωσή της* (Ἀθῆναι 1964), *ΑΠ* 27 (1965), σσ. 308-309.

Anthony Bryer, «Ludovico da Bologna and the Georgian and Anatolian Embassy of 1460-1461», *BK* 19-20, No 48-49 (Paris 1965) 178-198, *ΑΠ* 27 (1965), σσ. 309-30).

Émile Janssens, «Trébizonde», *Le Flambeau* 46, no 3-4 (1963), σσ. 234-253, *ΑΠ* 27 (1965), σσ. 310-311.

Ν. Α. Οἰκονομίδη, «Φιλοθέου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἐγκώμιον εἰς τὸν Ἅγιον Ἱερομάρτυρα Φωκᾶν», *ΝΑθ* 4 (1963), σσ. 83-101, *ΑΠ* 27 (1965), σσ. 312-313.

Γεωργίου Α. Μέγα, «Πίνακες μύθων, παραμυθίων καὶ εὐτραπέλων διηγήσεων περιεχομένων εἰς ἑλληνικὰ λαογραφικὰ περιοδικά. Συμβολὴ εἰς τὸν Διεθνῆ Κατάλογον τύπων», *Λαογρ* 21 (1964), *ΑΠ* 27 (1965), σσ. 314-325.

«Le millénaire du Mont Athos, 963-1963», *Études et Mélanges*, I, II (Chevetogne, Belgique 1963-64), *ΑΠ* 28 (1966), σσ. 526-529.

La vie de Saint Athanase l'Athonite (ἔκδοση μονῆς Chevetogne 1963), *ΑΠ* 28 (1966), σσ. 529-530.

1) Selina Ballance, «The Byzantine Churches of Trebizond», *ASt* 10 (1960), σσ. 141-175.

2) D. Winfield, M. Q. Smith, Selina Ballance and Ann Powell, «The Yakupoglu Konak», *ASt* 10 (1960), σσ. 197-203.

3) David Winfield and June Wainwright, «Some Byzantine Churches from the Pontus», *ASt* 12 (1962), σσ. 131-161.

4) David Winfield, «A Note on the Southeastern Borders of the Empire of Trebizond in the Thirteenth Century», *ASt* 12 (1962), σσ. 163-172.

5) David Winfield, «Sancta Sophia, Trebizond - A Note on the Cleaning and Conservation Work», *Studies in Conservation* 8, No 4 (Aberdeen 1963), σσ. 117-130.

6) Joyce Plesters, «Sancta Sophia, Trebizond - A Note on the Materials and Technique», *Studies in Conservation* 8, no 4 (Aberdeen 1963), σσ. 131-135.

7) Selina Ballance, «Early Turkish Buildings in Trabzon», *Belleten* 29, τεῦχ. 113 (Ankara 1965), σσ. 73-76, *ΑΠ* 28 (1966), σσ. 530-532.

Donald M. Nicol, «Constantine Akropolites, A Prosopographical Note», *Dumbarton Oaks Papers* 19 (1965), σσ. 249-256, *ΑΠ* 28 (1966), σσ. 532-533.

Anthony Bryer, «Shipping in the Empire of Trebizond», *The Mariner's Mirror* 52, No 1 (1966), σσ. 3-12, *ΑΠ* 28 (1966), σσ. 533-534.

Anthony Bryer, «Some notes on the Laz and Tzan», Μέρος 1ο *ΒΚ* 21-22 (1966) 174-95, Μέρος 2ο *ΒΚ* 23-24 (1967), σσ. 161-168, *ΑΠ* 28 (1966), σσ. 534-535.

Paul Moraux, «Manuscrits de Trébizonde au Musée Archéologique d'Ankara», *Scriptorium* 29 (1965), σσ. 269-273, *ΑΠ* 28 (1966), σσ. 535-536

Χ. Πατρινέλη, *Ὁ Θεόδωρος Ἀγαλλιανὸς ταυτιζόμενος πρὸς τὸν Θεοφάνην Μηδείας καὶ οἱ ἀνέκδοτοι λόγοι του. Μία νέα ἱστορικὴ πηγὴ περὶ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τοὺς πρώτους μετὰ τὴν ἅλωσιν χρόνους* (Ἀθῆναι 1966), *ΑΠ* 28 (1966), σσ. 536-537.

Μαρίας Γ. Νυσταζοπούλου, *Ἡ ἐν τῇ Ταυρικῇ χερσονήσῳ πόλις Σουγδαία ἀπὸ τοῦ ΙΓ' μέχρι τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Νοτίου Ρωσίας* (Ἀθῆναι 1965), *ΑΠ* 28 (1966), σσ. 537-539.

Ἄλκης Κυριακίδου-Νέστορος, *Τὰ ὑφαντὰ τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης* (Ἀθήνα 1965), *ΑΠ* 28 (1966), σσ. 539-540.

D. Talbot Rice, *The Church of Haghia Sophia at Trebizond* (Edinbourgh 1968), *ΑΠ* 29 (1968), σσ. 451-457 *Ἐπίμετρον* (βιβλιοκρισίας).

Peter Schreiner, Studien zu den Βραχέα Χρονικά, *Miscellanea Byzantina Monacensia* 6 (München 1967), *ΑΠ* 29 (1968), σσ. 457-464

Nicolas Oikonomidès, *Actes de Dionysiou, Archives de l'Athos* IV (Paris 1968), *ΑΠ* 29 (1968), σσ. 464-467.

Warwick Wroth, *Western and Provincial Byzantine Coins of... Trebizond in the British Museum* (ἀνατύπωση, Chicago 1966), *ΑΠ* 29 (1968), σσ. 467-468.

G. Rossi Taibbi, *Filagato da Cerami, Omelie per i Vangeli domenicali...* (Palermo 1969), *Πλ* 22 (1970), σσ. 300-303.

Émile Janssens, *Trébizonde en Colchide* (Bruxelles 1969), *BZ* 63 (1970), σσ. 112-116 καὶ *ΑΠ* 30 (1970), σσ. 427-428.

Δ. Βαγιακάκου, *Οἱ Μανιᾶται τῆς Κορσικῆς*, τόμος 1ος (Ἀθῆναι 1970), *ΑΠ* 30 (1970), σσ. 428-429.

Fr. Halkin, *Auctarium bibliothecae hagiographicae graecae, Subsidia hagiographica* 47 (Bruxelles 1969), *ΑΠ* 31 (1971-72), σσ. 516-518.

Dem. J. Georgacas, «The Waterway of Hellespont and Bosporus: the Origin of the Names and Early Greek Haplology», *Names* 19, no 2 (June 1971), σσ. 65-131· Dem. J. Georgacas, «The Names of the Asia Minor Peninsula and a Register of Surviving Anatolian Pre-Turkish Placenames», *Beiträge zur Namenforschung, Neue Folge, Beiheft* 8 (Heidelberg 1971), *ΑΠ* 31 (1971-72), σ. 518.

G. Bratianu, *La mer Noire. Des origines à la conquête ottomane* (Monachii 1969), *BZ* 65 (1972), σσ. 438-441.

Βασιλείου Α. Δεντάκη, *Βίος καὶ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου Φιλοθέου (Κοκκίνου) Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (1353-1354 καὶ 1364-1376) τοῦ Θεολόγου, νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενα. Editio princeps* (Ἀθῆναι 1971), *ΑΠ* 32 (1972-73), σσ. 361-363.

Λαζάρου Κ. Καλαϊτζίδη, *Ὁ Μεγαλομάρτυς Ἅγιος Θεόδωρος ὁ Γαβρᾶς, ἤτοι Ἀκολουθία αὐτοῦ συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις πνευματικοῦ Ἀνθίμου Γαβρᾶ* (Θεσσαλονίκη 1972), *ΑΠ* 32 (1972-73), σσ. 363-364.

Jeanne Colias, «Les bibliothèques de la région de Trébizonde et leurs manuscrits grecs», *Annuaire 1971-1972 École Pratique des Hautes Études, IVe section sciences historiques et philosophiques* (Paris 1972), σσ. 809-812, *ΑΠ* 32 (1972-73), σσ. 364-365.

Θαβωρίτη Μ., *Μνῆμες Μικρᾶς Ἀσίας. Πενήντα χρόνια μετὰ τὴν καταστροφή* (Ἀθήνα 1972), *ΑΠ* 32 (1972-73), σσ. 365-367.

Δημητρίου Σκαρλάτου Σούτζου, *Ἕλληνες ἡγεμόνες Βλαχίας καὶ Μολδαβίας*. Πρόλογος Εὐαγγέλου Π. Φωτιάδου, ἐπιτίμου διευθυντοῦ Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης (Ἀθῆναι 1972), *ΑΠ* 32 (1972-73), σσ. 367-368.

Christian Hannick, «Studien zu den griechischen und slavischen liturgischen Handschriften der Österreichischen Nationalbibliothek», *Byzantina Vindobonensia* VI (Wien 1972), *ΑΠ* 32 (1972-73), σσ. 368-371.

N. Oikonomidès, *Les listes de préséance byzantines des IXe et Xe siècles* (Paris 1972), *ΑΠ* 32 (1972-73), σσ. 371-377.

Ποντιακὴ Στοὰ 1972-74, ΑΠ 33 (1975-76), σσ. 277-278.

Χρυσοστόμου Θεοδωρίδου - Σωκράτη Κλαδᾶ, *Πρόσφυγες φοιτηταὶ καὶ σπουδασταὶ μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν Καταστροφήν. Ἐπιστημονικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ σταδιοδρομία των* (Ἀθῆναι 1974)· Χρυσοστόμου Α. Θεοδωρίδου, *Διακριθέντες τοῦ ξερριζωμένου Ἑλληνισμοῦ Μικρᾶς Ἀσίας - Πόντου - Ἀν. Θράκης - Κωνσταντινουπόλεως* (Ἀθῆναι 1975), *ΑΠ* 33 (1975-76), σσ. 279-280.

Ἰορδ. Ἐνεπεκίδη, *Ὁ Γολγοθᾶς τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου* (Ἀθῆναι 1976), *ΑΠ* 33 (1975-76), σσ. 280-282.

Κωνστ. Ν. Παπαμιχαλοπούλου, *Περιήγησις εἰς τὸν Πόντον* (Ἀθήνησιν 1903, ἀνατύπωση Ἀθῆναι 1973), *ΑΠ* 33 (1975-76), σσ. 282-283.

Δημητρίου Ἀθ. Ἀθανασιάδου, *Ὁ πυρρίχιος χορὸς (Σέρα - Τρομαχτὸς)* (Ἔδεσσα 1975), *ΑΠ* 33 (1975-76), σσ. 283-284.

A. Oikonomides, *Mithraic art. A search for unpublished and unidentified monuments* (Chicago 1975), *ΑΠ* 33 (1975-76), σσ. 284-285.

N. Diomidis-Petsalis, «Hellenism in Southern Russia and the Ukrainian Campaign: their effect on the Pontus question (1919)», *BSt* 13 (1972), σσ. 221-263, *ΑΠ* 33 (1975-76), σσ. 285-286.

A. A. M. Bryer, «The fate of George Komnenos, ruler of Trebizond (1266-1280)», *BZ* 67 (1974), σσ. 332-350, *ΑΠ* 33 (1975-76), σσ. 286-287.

Michel Kursanskis, «Une nouvelle monnaie de l'empire de Trébizonde», *Revue Numismatique* 14 (1972), σσ. 269-270, *ΑΠ* 33 (1975-76), σσ. 287-288.

Michel Kursanskis, «L'usurpation de Théodora Grande Comnène», *REB* 33 (1975) 187-210· M. Kursanskis, «Relations matrimoniales entre Grands Comnènes de Trébizonde et princes Géorgiens», *BK* 34 (1976), σσ. 112-127, *ΑΠ* 33 (1975-76), σσ. 288-290.

Hans-Veit Beyer, «Nikephoros Gregoras Antirrhetika. I. Einleitung, Textausgabe, Übersetzung und Anmerkungen», *Wiener Byzantinische Studien* XII (1976), *ΑΠ* 34 (1977-78), σσ. 301-303.

Ἀ. Ἀνθεμίδη, *Ἡ συμβολὴ τοῦ μεγάλου Βησσαρίωνα στὴ μετάδοση τῶν κλασσικῶν γραμμάτων στὴ Δύση καὶ οἱ ἀγῶνες του γιὰ τὴν ἐλευθερία τοῦ ἑλληνικοῦ γένους (1403-1472)* (Θεσσαλονίκη 1976), *ΑΠ* 34 (1977-78), σσ. 303-304.

Πρακτικὰ τοῦ Β' Συμποσίου Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου (Ἤπειρος - Μακεδονία - Θράκη), Κομοτηνὴ 19-22 Μαρτίου 1975

(ἔκδοση: Ἵδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἵμου, Θεσσαλονίκη 1976), *ΑΠ* 34 (1977-78) 304-305.

D. E. Tombaidis, «L'infinitif dans le dialecte grec du Pont Euxin», *BSt* 18 (1977), σσ. 155-174, *ΑΠ* 34 (1977-78), σσ. 306-307.

Ἰωάννα Κόλλια, «Ὁ Σεβαστὸς Κυμινήτης καὶ ἡ ἵδρυση τοῦ Φροντιστηρίου τῆς Τραπεζούντας», *Ελλ* 30 (1977-78), σσ. 280-307, *ΑΠ* 36 (1980), σσ. 259-260.

A. P. Kazdan, «La byzantinologie soviétique en 1972», *Byz* 47 (1977) 498-521· A. P. Kazdan, «La byzantinologie soviétique en 1973», *Byz* 48 (1978), σσ. 286-314, *ΑΠ* 36 (1980), σσ. 260-261.

M. Kursanskis, «La descendance d'Alexis IV, empereur de Trébizonde. Contribution à la prosopographie des Grands Comnènes», *REB* 37 (1979), σσ. 239-247, *ΑΠ* 36 (1980), σσ. 263-264.

Ἐλευθερία Ι. Νικολαΐδου, *Οἱ Κρυπτοχριστιανοὶ τῆς Σπαθίας (ἀρχὲς 18ου αἰ. - 1912)* (διδακτορικὴ διατριβή, ἐκδόσεις ΙΜΙΑΧ, Ἰωάννινα 1979), *Πλ* 32 (1980), σσ. 445-447.

Π. Χατζημωυσῆ, *Βιβλιογραφία 1919-1978. Μικρασιατικὴ ἐκστρατεία - ἥττα - προσφυγιά* (Ἀθήνα 1981), *ΑΠ* 40 (1985), σσ. 373-378.

Sergej Pavlovic Karpov, *L'impero di Trebisonda, Venezia, Genova e Roma 1204-1461. Rapporti politici, diplomatici e commerciali* (Roma 1986, ἔκδοση: Il Vetro Editrice), *ΑΠ* 41 (1987), σσ. 419-424 καὶ *Il Vetro, Rivista della Civiltà Italiana* 3-4, anno XXXI (Maggio-Agosto 1987), σσ. 479-483.

«Eine Sprachlehre von der Hohen Pforte» (herausgegeben von Werner Lehfeldt), *Slavistische Forschungen* 57 (Köln-Wien 1989), *ΔΚΜΣ* 7 (1988-89) [1991], σσ. 315-319.

Charles de Scherzer, *Σμύρνη. Γεωγραφική, οἰκονομικὴ καὶ πολιτιστικὴ θεώρηση.* Μετάφραση - εἰσαγωγὴ - σχόλια : Ξένη Μπαλωτῆ. Φιλολογικὴ ἐπιμέλεια : Θεοδόσης Πυλαρινός, Δύο τόμοι, Ἀθήνα, Νεοελληνικὴ Ἱστορικὴ Βιβλιοθήκη, Ἱστορητὴς 1995, *ΔΚΜΣ* 11 (1995-96) 393-402.

Κωνσταντῖνος Ε. Φωτιάδης, *Πηγὲς τῆς ἱστορίας τοῦ κρυπτοχριστιανικοῦ προβλήματος*, Θεσσαλονίκη 1997, *ΔΚΜΣ* 13 (1999-2000) 400-408.

Ἰωάννης Η. Κάλφογλους, *Ἱστορικὴ Γεωγραφία τῆς Μικρασιατικῆς Χερσονήσου* (Κωνσταντινούπολη 1899). Εἰσαγωγὴ - μετάφραση - σχόλια : Σταῦρος Θ. Ἀνεστίδης (Ἀθήνα, Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, 2002), καὶ «Συμπληρωματικὰ στὴ βιογραφία καὶ ἐργογραφία τοῦ Ἰ. Η. Κάλφογλου», *ΔΚΜΣ* 16 (2009) (421-428).

Δ. ΑΡΘΡΑ ΣΤΗΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ *ΠΑΠΥΡΟΣ - ΛΑΡΟΥΣ* ΤΟΜΟΙ 1-12, 1960-1967

α) Ποντιακὰ

«Ἀθανάσιος ὁ δαιμονοκαταλύτης», «Ἀμιρούτζης» [«1) Ἀλέξανδρος, 2) Βασίλειος, 3) Γεώργιος, 4) Ἐλευθέριος»], «Βαζελών», «Βησσαρίων», «Γαβρᾶς» [«1) Θεόδωρος, 2) Γρηγόριος, 3) Κωνσταντῖνος, 4) Κωνσταντῖνος, 5) Μιχαήλ, 6) Μιχαήλ, 7) Ἰωάννης»], «Ἑλενόποντος», «Εὐγενικὸς Ἰωάννης», «Εὐγένιος [7)] μάρτυς», «Καβαζῖται», «Κομνηνοὶ (Μεγάλοι)», «Λιβαδηνὸς Ἀνδρέας», «Λουκίτης Κωνσταντῖνος», «Μιχαὴλ Πανάρετος», «Ποντικὴ διάλεκτος», «Πόντος», «Τραπεζοῦς», «Τραπεζοῦντος κράτος».

β) Βυζαντινὰ

«Ἀκομινᾶτοι» [«1) Μιχαήλ, 2) Νικήτας, 3) Γεώργιος, 4) Νικήτας»], «Ἄννα Κομνηνή», «Ἀριστάρχης» [«1) Σταυράκης, 2) Νικόλαος, 3) Μιλτιάδης, 4) Ἰωάννης, 5) Σταυράκης, 6) Γρηγόριος, 7) Ἀλέξανδρος»], «Ἀρμενόπουλος Κωνσταντῖνος», «Βασίλειος» (αυτοκράτορας Βυζ.), «Βλεμμύδης Νικηφόρος», «Βυζάντιον» [«Πολιτικὴ Ἱστορία, Πολιτιστικὴ Ἱστορία, Βυζαντινὴ Γραμματεία»], «Γενέσιος Ἰωσήφ», «Γεννάδιος ὁ Σχολάριος», «Γλυκᾶς Μιχαήλ», «Γρηγορᾶς Νικηφόρος».

«Δερμοκαΐτης» [«1) Μιχαήλ, 2) Γεώργιος, 3) Νικόλαος, 4) Δημήτριος Παλαιολόγος, 5) Καστροφύλας Δερμοκαΐτης»], «δεσποτᾶτον», «δεσπότης», «Δημάτρα», «Διάβολις», «διβέρσιον», «Διδυμότειχον», «Διήγησις παιδιόφραστος περὶ τῶν τετραπόδων», «Διογένης Κωνσταντῖνος», «Διόπτρα», «Δοκειανὸς» [«1) Μιχαήλ, 2) Γεώργιος, 3) Θεόδωρος, 4) Ἰωάννης»], «δομέστικος», «Δομνίκα», «Δοξαπατρῆς Γρηγόριος», «Δοξαπατρῆς Θεοφάνης», «Δοξαπατρῆς Ἰωάννης», «Δοξαπατρῆς Νικόλαος», «Δοξαπατρῆς Νεῖλος», «Δορύστολον», «Δοσίθεος ὁ Μάγιστρος», «Δούκας» [«1) Κωνσταντῖνος, 2) Ἰωάννης»] [«1) Μιχαήλ, 2) Κωνσταντῖνος, 3) Κωνσταντῖνος, 4) Ἀνδρόνικος, 7) Ἰωάννης Βατάτζης, 8) Ἀλέξιος Μούρτζουφλος, 9) Μιχαήλ], «Δούκας, Βυζαντινὸς συγγραφεύς», «Δουκίτζης Ἰωάννης», «δούξ» (βυζ. ἀξίωμα), «Δραγάσης Κωνσταντῖνος», «Δρακοντόπουλοι», «Δρίμης Δημήτριος», «Δρόκτων», «Δροσίλλα καὶ Χαρικλῆς», «δρουγγάριος», «Δωρόθεος, μητροπολίτης τῆς Μονεμβασίας».

«Ἐξερῖται», «εἰρηνάρχης», «Εἰρήνη» (Βυζάντιο καὶ Τραπεζοῦς), «Εἰρηνικὸς Νικόλαος», «Ἐλβασάν», «Ἐλεβῆχος», «Ἑλένη» (αὐτοκράτειρες καὶ ἡγεμονίδες Βυζ.), «Ἐλευθέριος, ἔξαρχος Ραβέννης», «Ἑξαμίλιον», «Ἑξαπτέρυγος Θεόδωρος», «ἐξαρχᾶτον», «ἐξπλοράτορες», «ἔπαρχος (Βυζ.)», «ἐπικέρνης», «ἐπικόμβια», «ἐπισκέπτης (μσν.)», «Ἑρμονιακὸς Κωνσταντῖνος», «ἑταιρειάρχης», «Ἐτυμολογικὸν μέγα», «Εὐγενιανὸς Νικήτας», «Εὐγενικὸς Μᾶρκος», «Εὐγένιος ὁ Αὐγουστοπολίτης», «Εὐδοκία» (αὐτοκράτειρες Βυζ.), «Εὐδοκιάς», «Εὐδόκιμος» (Βυζ. πρίγκιπας), «Εὐδοξία» (αὐτοκράτειρες Βυζ.), «Εὐδόξιος», «Εὐεργετηνὸς Παῦλος», «Εὐπράξιος», «Εὐστάθιος, νομομαθής», «Εὐφημία Λουπικῖνα», «Εὐφροσύνη» (αὐτοκράτειρα Βυζ.), «Ἐφραίμ, Βυζ. ἱστορικός».

«Ζάκυνθος» [ἱστορία], «Ζηλωταί» [Βυζ. Ἱστορία], «Ζήνων» (βασιλεὺς Βυζ.), «Ζωή» (αὐτοκράτειρες Βυζ.), «Ζωναρᾶς Ἰωάννης», «Ζώσιμος, ἀλχημιστής», «Ζώσιμος, Ρωμαῖος ἱστορικός», «ζωστή» (ἀξίωμα), «Ζωτικὸς Παρασπόνδυλος».

«Ἡράκλειος» (αὐτοκράτορες Βυζ.), «Ἡράκλειος» (στρατηγὸς Βυζ.), «Ἡρακλωνᾶς» (αὐτοκρ. Βυζ.).

«θέμα (Βυζ.)», «Θεοδόσιος» (αὐτοκράτορες Βυζ.), «Θεοδόσιος» [«6) ὁ Διάκονος, 7) ὁ Μελιτηνός»], «Θεοδώρα» (αὐτοκράτειρες Βυζ.), «Θεόδωρος» [«3) ὁ Α′ Λάσκαρις, 4) ὁ Β′ Λάσκαρις, 5) ὁ Α′ δεσπότης Πελοποννήσου, 6) ὁ Β′ Παλαιολόγος»]», «Θεόδωρος Ὑρτακηνός», «Θεόκτιστος ὁ ὑμνογράφος», «Θεοφάνης» [«2) ὁ ἱστορικός, 11) ὁ ὁμολογητής»], «Θεοφάνους συνεχισταί», «Θεοφανὼ» (αὐτοκράτειρες Βυζ.), «Θεόφιλος» (αὐτοκράτορας Βυζ.), «Θεοφύλακτος ὁ Σιμοκάττης», «Θεσσαλονίκη» [«Μεσαιωνικὴ-Βυζαντινὴ περίοδος»], «Θεσσαλονίκης Θέμα», «Θεωνᾶς, ἀνύπαρκτος ἱστορικός», «Θωμᾶς ὁ Παλαιολόγος».

«ἱερακάριος» (βυζ. ἀξίωμα), «Ἱεροκλῆς» (γεωγράφος), «ἰλλούστριος» (τίτλος), «Ἰμπέριος καὶ Μαργαρῶνα», «Ἰοβιανὸς Φλάβιος» (αὐτοκράτορας Βυζ.), «Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης», «Ἰουστινιανὸς» (αὐτοκράτορες Βυζ.) [«1) ὁ Α′, 2) ὁ Β΄»], «Ἰουστῖνος» (αὐτοκράτορες Βυζ.) [«1) ὁ Α′, 2) ὁ Β′»], «Ἰσαάκιος» (αὐτοκράτορες Βυζ.), «Ἰσαύρων δυναστεία», «Ἰωάννης ὁ Καλυβίτης», «Ἰωάννης» (αὐτοκράτορες Βυζ.) [Ἰωάννης Α′ - Ἰωάννης Η′], «Ἰωάννης» (στρατηγοὶ Βυζ.), «Ἰωάννης Ἀκτουάριος», «Ἰωάννης Ἀντιοχεύς», «Ἰωάννης Γαζαῖος», «Ἰωάννης ὁ Γλυκύς», «Ἰωάννης Ἐπιφανεύς», «Ἰωάννης Ἰταλός», «Ἰωάννης Καμενιάτης», «Ἰωάννης Καππαδόκης», «Ἰωάννης Μόσχος», «Ἰωάννης ὁ Ὀρφανοτρόφος», «Ἰωάννης Μυστάκων», «Ἰωάννης Σικελιώτης», «Ἰωάννης Σολομών», «Ἰωάννης ὁ Φιλόπονος».

«Καβάσιλας» [«4. Νεῖλος, 5. Νικηφόρος, 6. Νικόλαος»], «Καθαρὸς Μιχαήλ»,

«καῖσαρ» (ἀξίωμα), «Καλέκας» [«1) Ἐμμανουήλ, 3) Ἰωάννης»], «Καλλίμαχος καὶ Χρυσορρόη», «Κάλλιστος Νικηφόρος Ξανθόπουλος», «Καματηρὸς Ἰωάννης», «Καναβὸς Νικόλαος», «Κανανὸς Ἰωάννης», «Καντακουζηνός» (αὐτοκράτορες, στρατηγοὶ καὶ ἄρχοντες στὸ Βυζάντιο), «Κασσιανή» (Βυζ. ποιήτρια), «κατεπάνω» (βυζ. ἀξίωμα), «Κεδρηνὸς Γεώργιος», «Κιβυραιωτῶν θέμα», «Κομνηνοὶ» (αὐτοκράτορες Βυζ.), «Κοντοστέφανος» [«2) Θεόδωρος, 3) Ἀνδρόνικος, 4) Ἀλέξιος»], «Κόνων» (στρατηγὸς Βυζ.), «Κοσμᾶς ὁ Ἰνδικοπλεύστης», «Κριτόβουλος Μιχαήλ», «Κυδώνης Δημήτριος», «Κυδώνης Πρόχορος», «Κωδινὸς Γεώργιος», «Κωνσταντῖνος» (αὐτοκράτορες Βυζ.) [«Κωνσταντῖνος Α′ - Κωνσταντ[ῖνος ΙΑ′»], «Κωνστάντιος» (αὐτοκράτορας Βυζ.), «Κώνστας» (αὐτοκράτορας Βυζ.).

«Λαλάκων» (στρατηγὸς Βυζ.), «Λαμπαρδᾶς Ἀνδρόνικος», «Λαπίθης Γεώργιος», «Λεόντιος» (αὐτοκράτορας Βυζ.), «Λέων» (αὐτοκράτορες Βυζ.) [«Λέων Α′ - Λέων Στ′»], «Λέων ὁ Διάκονος», «Λύβιστρος καὶ Ροδάμνη».

«Μαλάλας Ἰωάννης», «Μανασσῆς Κωνσταντῖνος», «Μανουὴλ» (αὐτοκράτορες Βυζ. καὶ Μεγ. Κομν.) [«Μανουὴλ Α′, Β′, Μανουὴλ Ἄγγελος δεσπότης Θεσσαλίας, Μανουὴλ Α′, Β′, Γ′, Μεγ. Κομν.»], «Μιχαὴλ» (αὐτοκράτορες Βυζ. καὶ Μεγ. Κομν.) [«Μιχαὴλ Α′ - Μιχαὴλ Θ΄ καὶ Μιχαὴλ Μεγ. Κομν.»].

«Ναρσῆς» (στρατηγοὶ Βυζ.) [1), 2), 3)], «Νικηφόρος» (αὐτοκράτορες Βυζ.) [«Νικηφόρος Α′, Β′, Γ′»], «Νικηφόρος» (ἀξιωματοῦχοι καὶ στρατηγοὶ Βυζ.) [1), 2), 3), 4), 5)], «Νικαίας Βασίλειον».

«Παλαιολόγος» [«Μιχαὴλ Η′ καὶ Θ′»], «παρακοιμώμενος» (ἀξιωματοῦχος), «Παχυμέρης Γεώργιος», «Πρόδρομος Θεόδωρος».

«Ρωμανὸς» (αὐτοκράτορες Βυζ.) [«Ρωμανὸς Α′, Β′, Γ′»]. .

Ε. ΠΟΙΚΙΛΑ

«Αἱ μεταλλαγαὶ τοῦ σκοποῦ τῆς διδασκαλίας τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν εἰς εὐρωπαϊκὰ γυμνάσια καὶ ἡ ἑλληνικὴ πραγματικότης», *Πρακτικὰ Γ′ Παιδαγωγικοῦ Συνεδρίου τῶν Ξένων Σχολείων (5-7 Δεκεμβρίου 1963)*, (Θεσσαλονίκη 1964).

— καὶ Ἐ. Ἀρώνης, «Ἀναδρομὴ εἰς τὴν Σπιναλόγκαν», *Ἀρχεῖα Ἰατρικῶν Ἑταιρειῶν* 1, τεῦχος 2 (1975) 292-310 (18-36).

«Πρώτη προσέγγιση στὰ Ἑλληνικὰ Ἑρμητικὰ κείμενα», *Ἴλισός* 109 (Ἰαν.-Φεβρ. 1975) 31-39.

Μετάφραση: B. A. Groningen, *Πραγματεία περὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς κριτικῆς τῶν ἑλληνικῶν κειμένων* (*Traité d'histoire et de critique des textes grecs*) (Ἀθήνα, ἔκδοση Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 1980), 140σ.

Βιβλιογράφηση ἀπὸ τὸ 1958 ἕως τὸ 1980 ἑλληνικῶν μελετῶν σχετιζομένων ἀμέσως ἢ ἐμμέσως μὲ τοὺς κώδικες στὸ *Scriptorium Bulletin Codicologique*, Bruxelles.

Συμπλήρωμα τοῦ Μεγάλου Λεξικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης M. Liddell - R. Scott ὑπὸ Κ. Γεωργούλη - Π. Γεωργούντζου (ἔκδοση Ἰ. Σιδέρη, Ἀθῆναι 1972) σύνταξη τῶν λημμάτων *ἀάβηκτον - ἀούματα.*

ΣΤ. ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸν πόλεμο στὴν Ἀλβανία, δημοσιευμένες στὸ περιοδικὸ *Κένταυρος*, Ὄργανον Ἠθικῆς Ἀγωγῆς Ἱππικοῦ - Τεθωρακισμένων:

– «Ἦταν ὅλοι τους καλὰ παιδιά. (Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν πολεμικὴ ζωὴ τῆς Πας Ὁμάδος Ἀναγνωρίσεως)», *Κένταυρος*, ἔτος 2ον, περίοδος Β', ἀρ. φ. 9 (21), σελ. 22-23 (28 Ὀκτωβρίου 1948).

– «Ἡ μάχη τῆς Σούχας. (Ἡ Πα Ὁμὰς Ἀναγνωρίσεως στὴν Ἀλβανία)», *Κένταυρος*, ἔτος 3ον, περίοδος Β', ἀρ. φ. 11 (21), σελ. 17-18 (20 Δεκεμβρίου 1948).

– «Καβαλλαραῖοι περνοῦνε στὸ δρόμο. (Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν Ἀλβανία)», *Κένταυρος*, ἔτος 4ον, περίοδος Β', ἀρ. φ. 31, 32, 33 (43, 44, 45), σελ. 12-13 (Σεπτ.-Ὀκτ. 1950).

Ζ. ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

(μὲ τὸ ψευδώνυμο : Λυσ. Φωτεινός)

– *Τετραλογία τῆς ἀπουσίας* (Ἀθήνα 1969).

– *Ἀποκριάτικο παιγνίδι* (Ἀθήνα 1969).

– *Ὁ χείμαρρος* (Ἀθήνα 1985).

– *Ὁ Σατανάς* (Ἀθήνα 1986).

– *Γερμανικὴ ποίηση μετὰ τὸ 1945.* Νεοελληνικὴ ἀπόδοση (Tübingen, Ἀθήνα 1976).